

Appeal In Civil Procedure in Romania. Analysis on the Evolution and Substantive and Formal Conditions

Daniel BĂNCILĂ¹

Abstract: *This research analyzes the historical evolution of appeal, its defining characteristics, the formal and substantive conditions for its exercise. The importance of the research is highlighted by the current legislative dynamics, which also influence the subject matter of appeal. By integrating a multidisciplinary approach, this work aims at contributing to the development of the doctrine on extraordinary remedies, offering a comprehensive perspective on the institution of the appeal in the contemporary Romanian procedural context.*

Keywords: *historical evolution of the appeal; extraordinary appeal; legality of decisions; main appeal; incidental appeal; challenged appeal*

1. Introducere

Recursul constituie una dintre căile extraordinare de atac reglementate de noul Cod de procedură civilă, având un caracter special datorită condițiilor restrictive de admisibilitate și a motivelor limitativ prevăzute de lege. Rolul său primordial este acela de a preveni consacrarea prin puterea lucrului judecat a unor hotărâri judecătorești nelegale sau netemeinice. Prin exercitarea recursului, se asigură verificarea conformității hotărârii atacate cu normele de drept aplicabile, contribuind la uniformizarea practicii judiciare la nivel național.

Căile de atac reprezintă o instituție fundamentală a procedurii civile, având o funcție esențială în garantarea dreptului la apărare și în corectarea eventualelor erori judiciare. În mod specific, recursul este un instrument procesual destinat să restabilească adevărul juridic prin anularea unor hotărâri ce contravin normelor

¹ Land Registry Registrar at A.N.C.P.I. Romania, University of European Studies of Moldova, Chisinau, Republic of Moldova, Address: Strada Ghenadie Iablocikin 2/1, MD-2069, Chișinău, Republic of Moldova, Corresponding author: danielbancila.db@gmail.com.

Copyright: © 2025 by the authors.
Open access publication under the terms and conditions of the
Creative Commons Attribution (CC BY) license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

legale sau stării de fapt dovedite. Acesta consolidează încrederea justițiabililor în sistemul de justiție, asigurând, totodată, aplicarea uniformă și corectă a legii.

Reglementările Codului de procedură civilă subliniază principiile unicității și ordinii de exercitare a căilor de atac, contribuind la crearea unui sistem bine organizat, menit să promoveze celeritatea procesului civil și să prevină tergiversarea soluționării cauzelor. Recursul joacă un rol crucial în acest context, fiind o cale de atac de ultimă instanță care garantează că hotărârile definitive respectă atât normele de drept material, cât și cele de drept procesual.

Din perspectiva teoretică și practică, recursul prezintă particularități importante, incluzând condițiile sale restrictive, caracterul său subsidiar în raport cu alte căi de atac, și funcția sa principală de garantare a stabilității și legalității hotărârilor judecătorești. De asemenea, instituția recursului contribuie la menținerea unui echilibru între principiul securității raporturilor juridice și necesitatea corectării unor eventuale erori judiciare grave.

2. Reflecții generale asupra recursului

Noțiunea și evoluția istorică a recursului în dreptul român

Recursul reprezintă în sistemul juridic românesc o cale extraordinară de atac, prin care părțile implicate într-un litigiu au posibilitatea de a solicita instanței, în condițiile și pentru motivele strict prevăzute de lege (Leș, 2015, p. 71), desființarea unei hotărâri judecătorești pronunțate într-o instanță inferioară sau a altor hotărâri în cazurile prevăzute de lege. În mod fundamental, recursul este conceput ca ultimul prag jurisdicțional în cadrul unui proces, oferind părților posibilitatea de a-și apăra drepturile lor subiective în fața unei instanțe de control, care va analiza legalitatea hotărârii atacate, fără a reconsidera faptele sau probele prezentate în instanțele anterioare.

Evoluția recursului în istoria dreptului românesc

Recursul, ca instituție juridică, este reglementat de mult timp în dreptul românesc, având o evoluție complexă și influențată de schimbările legislative și sociale ale fiecărei perioade istorice. În perioada antebelică, recursul era prevăzut atât în procedura ardeleană, cât și în legislația procesuală din Vechiul Regat (Leș, 2001, p. 569). Înainte de izbucnirea războiului, recursul era reglementat prin Legea Curții de Casație, nu în Codul de procedură civilă, așa cum este reglementat astăzi. Cu toate acestea, reglementarea recursului era considerată de ordin constituțional, fiind deschisă împotriva oricăror sentințe judecătorești din România (Cădere, 1928, p. 399).

În acea perioadă, recursul nu era în mod necesar destinat să soluționeze cazuri particulare, ci mai degrabă să asigure respectarea drepturilor obiective, fără a se ține cont de circumstanțele particulare care au condus la formularea recursului. În viziunea proceduristului ardelean V. Cădere, recursul reprezenta un instrument destinat să restabilească autoritatea legii atunci când aceasta era ignorată de instanțele inferioare (Cădere, 1928, p. 399). În acest context, recursul avea un caracter excepțional, iar soluționarea sa era atribuită în principal Curții de Casație (Spinei, 2013, pp. 195-198; Briciu et al., 2019), cu excepția unor domenii speciale în care competența era atribuită curților de apel.

În perioada interbelică, recursul în dreptul românesc a evoluat, iar prin reformele legislative din această perioadă, s-au stabilit forme diferite de recurs, inclusiv recursul util, care avea efecte directe asupra părților implicate, recursul în interesul legii, care urmărea interpretarea unitară a legislației, și recursul în anulare, care putea fi formulat de autoritățile competente în cazuri de abuz sau ilegalități majore. De asemenea, în urma reformei din 1948, s-au introdus două căi ordinare de atac: apelul și recursul. În această perioadă, apelul a fost ulterior abrogat prin Decretul nr. 132/1952, iar recursul a devenit calea principală de atac ordinară (Dobre, 2011).

După 1989, în contextul schimbărilor politice și sociale, recursul a fost reglementat prin Legea nr. 59/1993, care a introdus reglementări specifice pentru recursul ca cale ordinară de atac. Ulterior, prin O.U.G. nr. 138/2000, recursul a fost reintrodus ca cale extraordinară de atac, iar această reglementare a fost păstrată în noul Cod de procedură civilă adoptat în 2013, care a adus modificări semnificative în ceea ce privește rolul și funcția recursului în cadrul sistemului judiciar (Deleanu, 2010, p. 203).

Noile reglementări și efectele acestora

Adoptarea Noului Cod de Procedură Civilă în 2013 a supus instituția recursului unor modificări fundamentale, având ca scop corectarea lacunelor și neajunsurilor din legislația anterioară. Astfel, recursul a fost reintrodus în legislația română într-o formă apropiată de reglementările din perioada antebelică, însă cu ajustările necesare pentru a răspunde cerințelor contemporane ale sistemului judiciar.

Prin reglementările din Noul Cod de Procedură Civilă (NCPC), recursul a fost reconfigurat ca o cale extraordinară de atac (Ciobanu, 2013, pp. 1340-1387), având caracterul de reformare a hotărârilor atacate, dar limitându-se strict la verificarea legalității acestora. Astfel, recursul nu mai are rolul de a reanaliza circumstanțele faptice ale cazului, ci de a examina corectitudinea aplicării normelor de drept în cadrul procesului judiciar (Înalta Curte de Casație și Justiție/High Court of Cassation and Justice, 2020). Acest caracter de reformare a fost consolidat prin reglementarea expresă a limitării motivelor de recurs, astfel încât părțile pot solicita anularea (Recursul în NCPC. Noțiune, natură juridică și trăsături caracteristice.

Aspecte generale/ Appeal in the NCPC. Concept, legal nature and characteristic features. General aspects, 2013) sau modificarea hotărârilor numai pe baza unor motive clar prevăzute de lege (Boroi, 2013, p. 923)

De asemenea, prin modificările introduse prin Legea nr. 310/2018, instanța competentă (Înalta Curte de Casație și Justiție/High Court of Cassation and Justice, 2020; Curtea de apel Craiova/Craiova Court of Appeal, 2018) pentru soluționarea recursului a fost clarificată, fiind stabilită regula că recursul se soluționează de către instanța ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea atacată (Briciu et al., 2019). Aceste schimbări au adus mai multă claritate și predictibilitate în ceea ce privește competența instanței de recurs și au contribuit la uniformizarea practicii judiciare (Lohănel, 2011, p. 44).

3. Caracteristicile recursului în sistemul judiciar românesc

Recursul, în noul context juridic, prezintă o serie de caracteristici esențiale care îl diferențiază de apel și alte căi de atac. Printre cele mai importante trăsături se numără:

- a) **Caracterul extraordinar** – Spre deosebire de apel, care poate fi exercitat pentru o gamă largă de motive, recursul poate fi formulat doar în baza unor motive expres prevăzute de lege, ceea ce subliniază natura sa excepțională. Recursul are astfel un caracter mult mai restrâns, iar instanța de recurs nu are competența de a reanaliza probele sau faptele din dosar (Briciu et al., 2019).
- b) **Caracterul nedevalidativ** – Recursul nu presupune o reevaluare a faptelor stabilite de instanțele inferioare, ci doar o examinare a legalității hotărârii atacate. Instanța de recurs nu poate administra noi probe și nu poate reanaliza circumstanțele de fapt ale cauzei, ci doar poate verifica dacă legea a fost corect aplicată (Ciurea & Varga, 2020, p. 235).
- c) **Caracterul nesuspensiv de executare** – În general, recursul nu suspendă executarea hotărârii atacate, ceea ce înseamnă că executarea hotărârii poate continua chiar și în timpul soluționării recursului. Totuși, există excepții, iar în anumite cazuri specifice, recursul poate avea un caracter suspensiv de executare, ceea ce impune o analiză atentă a situațiilor în care această excepție se aplică (Tăbărcă, 2017, p. 6).
- d) **Caracterul subsecvent** – Potrivit principiului ierarhiei căilor de atac, recursul poate fi exercitat numai dacă apelul nu este disponibil. Acesta se exercită în completarea apelului și nu poate fi formulat în mod independent atunci când partea are la dispoziție o cale ordinară de atac (Deleanu, 2013, p. 240; Spinei, 2008, p. 40).

3.1. Formele recursului în dreptul românesc

În cadrul reglementării actuale din dreptul românesc, recursul poate fi formulat sub diverse forme, în funcție de rolul și interesele părților implicate într-un proces (Tăbârcă, 2017, p. 6). Fiecare formă de recurs are particularități și condiții specifice de aplicare, iar înțelegerea acestora este esențială pentru gestionarea eficientă a litigiilor. În acest context, recursul poate fi împărțit în trei forme principale: recursul principal, recursul incident și recursul provocat (Boroi & Stancu, 2017, p. 723)

3.1.1. Recursul principal

Recursul principal reprezintă forma cea mai frecvent utilizată de recurs și este exercitat de partea nemulțumită de hotărârea instanței de apel sau de hotărârea pronunțată în primă instanță, în cazul în care legea nu prevede posibilitatea apelului. De regulă, recursul principal este formulat de partea care consideră că decizia luată de instanța inferioară a fost greșită din punct de vedere al aplicării normelor de drept. Acesta se adresează instanței de recurs, care va verifica legalitatea hotărârii atacate, fără a reanaliza faptele sau probele din dosar.

Recursul principal este reglementat de Noul Cod de procedură civilă și se bazează pe principiul ierarhiei căilor de atac. De asemenea, pentru a putea formula recursul, partea interesată trebuie să îndeplinească anumite condiții, inclusiv respectarea termenului de exercitare a recursului și identificarea unui motiv legal de atac, cum ar fi aplicarea incorectă a unui text de lege sau pronunțarea unei soluții contradictorii față de normele de drept.

3.1.2. Recursul incident

Recursul incident reprezintă o formă specială de recurs, formulată de către intimat, adică partea care a obținut o hotărâre favorabilă într-o instanță inferioară, dar care dorește să conteste o parte a hotărârii sau efectele acesteia, în scopul de a se proteja împotriva recursului principal formulat de apelant. Recursul incident poate fi formulat în contextul în care instanța a pronunțat o hotărâre favorabilă intimatului doar parțial, iar acesta vrea să o modifice în favoarea sa.

Recursul incident are rolul de a adresa acele aspecte ale hotărârii care pot afecta negativ interesul intimatului, chiar dacă acesta nu a formulat, la rândul său, un recurs principal. De exemplu, dacă apelantul contestă o parte a hotărârii care îi este favorabilă intimatului, acesta din urmă poate formula un recurs incident pentru a impune modificarea acelei părți a hotărârii, având interese contrare apelantului.

Un aspect important al recursului incident este faptul că, de obicei, nu poate fi formulat separat, ci doar în contextul unui recurs principal. Instanța de recurs va analiza atât motivul de recurs al apelantului, cât și recursul incident al intimatului, pentru a asigura o soluție echitabilă, bazată pe interesele ambelor părți implicate.

3.1.3. Recursul provocat

Recursul provocat este o formă de recurs mai rar întâlnită, care poate fi exercitat de intimatul din cadrul unui recurs principal împotriva unei alte părți implicate într-un proces, dar care nu a fost direct implicată în recursul inițial. În această situație, partea intimată poate considera că hotărârea instanței de apel sau hotărârea instanței de fond a fost favorabilă unei părți, dar nefavorabilă unei alte părți, iar aceasta poate solicita instanței de recurs modificarea deciziei pentru a proteja propriile interese.

Recursul provocat are ca scop modificarea hotărârii instanței superioare în contextul în care recursul principal deja formulat poate duce la un rezultat mai favorabil unei părți, dar nu neapărat tuturor celor implicate în proces. Acest tip de recurs poate apărea atunci când instanța de apel a decis asupra unui aspect al cazului care nu a fost contestat direct de partea nemulțumită, dar care poate influența în mod semnificativ rezultatul final al litigiului.

Recursul provocat poate fi exercitat în anumite condiții speciale și în mod excepțional. El este reglementat într-o manieră restrânsă, iar instanța de recurs va analiza doar acele aspecte care sunt indirect legate de cauza principală, fără a deschide o nouă cale de atac asupra fondului litigiului. Practic, recursul provocat este utilizat pentru a evita ca soluția finală să adâncească inechitățile rezultate din hotărârea instanței anterioare, protejând astfel drepturile tuturor părților implicate.

3.2. Condițiile substanțiale ale recursului

Recursul reprezintă o cale extraordinară de atac în cadrul procesului civil, ce presupune examinarea hotărârilor instanțelor inferioare de către instanțe superioare, în scopul de a corecta erorile de drept sau de fapt ce ar fi putut afecta soluțiile pronunțate (Tabacu, 2019). În acest context, recursul poate fi exercitat nu doar pentru a verifica legalitatea hotărârii contestate, ci și pentru a asigura coerența jurisprudențială, respectând principiile fundamentale ale dreptului procesual civil. Aceasta presupune o reglementare detaliată privind condițiile de fond, subiectele implicate și termenele specifice pentru exercitarea recursului, toate având un impact semnificativ asupra derulării procesului.

Condițiile de fond ale recursului se referă la aspectele esențiale ce determină dacă o hotărâre poate fi supusă acestei căi extraordinare de atac, precum natura hotărârii contestate, părțile implicate și termenul de recurs. Astfel, conform art. 483 alin. (1) din Codul de procedură civilă (NCPC), hotărârile pronunțate în apel, precum și cele emise fără drept de apel, pot fi atacate prin recurs, în anumite condiții prevăzute de lege (Zidaru & Nicolae, 2013, p. 291). De asemenea, sunt incluse și hotărârile care nu sunt susceptibile de apel, dar care pot fi contestate pe cale de recurs, cum ar fi cele

emise în contenciosul administrative (Curtea de apel Craiova/Craiova Court of Appeal, 2018), conform legislației specifice (Legea nr. 554/2004).

Un aspect important al recursului este faptul că acesta nu poate fi exercitat pentru hotărârile care, prin lege, sunt definitive prin apel (Înalta Curte de Casație și Justiție/High Court of Cassation and Justice, 2019). În schimb, recursul se poate exercita împotriva hotărârilor pronunțate în apel, atunci când legea prevede acest lucru, sau în situațiile în care apelul a fost respins fără a soluționa fondul cauzei. Aceste excepții au rolul de a limita numărul de recursuri care ajung în instanțele superioare și de a evita încărcarea excesivă a acestora.

3.3. Obiectul recursului

Obiectul recursului constă în analiza legalității hotărârilor contestate, iar motivele de recurs pot viza atât aspecte de formă (neîndeplinirea cerințelor procedurale), cât și de fond (aplicarea greșită a normelor de drept material). Art. 459 alin. (2) NCPC prevede că recursul nu poate fi formulat dacă apelul nu a fost exercitat în prealabil, cu excepția unor cazuri expres reglementate, cum ar fi hotărârile de apel care sunt atacabile direct cu recurs, atunci când părțile consimt în mod expres la evitare apelului. Totodată, recursul nu poate viza aspecte de fond în cazul în care apelul a fost respins fără a se analiza fondul cauzei, întrucât nu există o hotărâre care să fie supusă controlului recursual (Tribunalul București/Bucharest Court, 2020).

3.4. Subiectele recursului

Recursul poate fi exercitat doar de părțile care au avut calitatea de părți în procesul de fond. Acestea includ nu doar reclamantul și pârâtul, ci și succesorii acestora (moștenitori sau cesionari), dar și alte entități care pot beneficia de legitimare procesuală, conform reglementărilor speciale. De exemplu, asociațiile de consumatori, organizațiile neguvernamentale care promovează protecția mediului sau a drepturilor fundamentale pot formula recurs în anumite cazuri, în virtutea unui interes direct sau a unui rol reglementar specific. Termenul de recurs pentru aceștia poate fi suspendat în cazuri excepționale, cum ar fi decesul uneia dintre părți, iar în fața instanței de recurs, aceștia sunt denumiți „recurent” (persoana care formulează recursul) și „intimat” (persoana împotriva căreia se formulează recursul) (Briciu et al., 2019; Boroș & Stancu, 2017).

3.5. Terțele persoane și procurorul

Terțele persoane care au intervenit în proces pot, de asemenea, să formuleze recurs, însă acest drept este condiționat de faptul că intervenientul a adus o contribuție directă la soluționarea litigiului, iar recursul trebuie să fie formulat în sprijinul unei părți care a avut interes să impugne hotărârea. Intervenientul accesoriu nu poate exercita recursul decât dacă partea în favoarea căreia a intervenit a formulat recursul. Procurorul are dreptul să formuleze recurs în cazurile specifice de protecție

a drepturilor persoanelor incapabile sau dispărute, chiar dacă nu a fost parte în proces (Ciurea & Varga, 2020).

3.6. Termenul de recurs

În ceea ce privește termenul de exercitare a recursului, Noul Cod de procedură civilă a prevăzut un termen de 30 de zile, dublu față de cel reglementat de vechiul Cod de procedură civilă. Totuși, există termene speciale, cum ar fi cel de 5 zile pentru hotărârile de primare sau de 15 zile în materie de contencios administrativ. Termenul de recurs începe să curgă de la data comunicării hotărârii atacate, iar în cazul în care recursul a fost formulat înainte de această comunicare, acesta va fi considerat în termen dacă cererea a fost depusă înainte de termenul prevăzut de lege (Boroi & Stancu, 2017).

În plus, termenul de recurs poate fi suspendat sau întrerupt în anumite condiții, cum ar fi moartea unei părți sau alte evenimente care fac imposibilă continuarea procesului. Este important ca părțile să respecte termenul de recurs, întrucât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a formula recurs.

4. Condițiile de formă ale recursului

Recursul reprezintă o cale extraordinară de atac împotriva hotărârilor judecătorești definitive, reglementată în detaliu de Codul de Procedură Civilă (NCPC). În cadrul acestei proceduri, respectarea riguroasă a condițiilor de formă impuse de lege este esențială pentru validitatea cererii de recurs și pentru asigurarea unui proces echitabil. Articolul 486 din NCPC detaliază elementele obligatorii care trebuie incluse într-o cerere de recurs, precum și actele ce trebuie atașate acesteia (Ciurea & Varga, 2020; Boroi & Stancu, 2017).

Elementele cererii de recurs

Conform art. 486 alin. (1) din NCPC, cererea de recurs trebuie să cuprindă mai multe informații esențiale. În primul rând, se impune indicarea datelor de identificare ale părții în favoarea căreia se exercită recursul, precum și a reprezentantului convențional, a avocatului sau a consilierului juridic care formulează cererea, inclusiv în cazul în care recurentul locuiește în străinătate. De asemenea, trebuie menționate datele de identificare ale intimatului, ceea ce facilitează o comunicare corectă și transparentă între părți și instanță (Leș, 2015).

Un alt element de importanță fundamentală este indicarea hotărârii atacate. Această mențiune reprezintă esența cererii de recurs, deoarece hotărârea respectivă constituie obiectul procesului de recurs. În ceea ce privește motivele de nelegalitate, cererea de recurs trebuie să includă indicarea acestora, dezvoltarea lor sau, după caz, mențiunea că vor fi depuse printr-un memoriu separat. În final, semnătura

părții sau a reprezentantului legal este necesară pentru a valida cererea (Boroi & Stancu, 2017).

Este important de subliniat că, spre deosebire de cererea de apel, cererea de recurs nu impune, în mod obligatoriu, menționarea unor date suplimentare, cum ar fi codul numeric personal al persoanelor fizice sau codul unic de înregistrare al persoanelor juridice. Această flexibilitate în ceea ce privește datele de identificare reflectă particularitățile procedurii de recurs și nevoia de a nu impune cerințe excesive în cadrul unei proceduri care presupune deja o evaluare profundă a legalității hotărârilor anterioare (Boroi & Stancu, 2017; Tabacu, 2019).

Actele atașate cererii de recurs

Pe lângă cerințele menționate anterior, cererea de recurs trebuie să fie însoțită de anumite acte justificative, conform art. 486 alin. (2) NCPC. Printre acestea se numără dovada achitării taxelor de timbru, în conformitate cu reglementările legale, precum și procura specială, împuternicirea avocațială sau delegația consilierului juridic, după caz. Aceste acte sunt esențiale pentru a demonstra respectarea cerințelor legale referitoare la plata taxei de timbru și la calitatea de reprezentant a celor care formulează recursul.

Jurisprudența a subliniat importanța dovezii achitării taxei de timbru, deoarece aceasta permite instanței să verifice dacă recurentul a respectat obligațiile financiare prevăzute de lege. De asemenea, împuternicirea avocațială sau delegația consilierului juridic sunt necesare pentru a dovedi calitatea de reprezentant al părții, asigurându-se astfel că recursul este formulat de o persoană legitimă.

Sanțiunea nerespectării cerințelor de formă

Nerespectarea cerințelor de formă stabilite de lege pentru cererea de recurs atrage după sine aplicarea sancțiunii nulității. Conform art. 486 alin. (3) din NCPC, lipsa oricărei mențiuni esențiale sau a unui document obligatoriu poate duce la nulitatea cererii de recurs. Această nulitate este considerată condiționată atunci când lipsește mențiunea referitoare la hotărârea atacată sau la datele de identificare ale recurentului. În astfel de cazuri, se presupune că a fost cauzată o vătămare, iar instanța va analiza această nulitate până la proba contrară (Leș, 2015)

De asemenea, lipsa împuternicirii de reprezentare sau a dovezii achitării taxelor de timbru conduce la o nulitate necondiționată, ceea ce înseamnă că instanța nu va analiza recursul decât în condițiile îndeplinirii acestor cerințe legale. Aceste prevederi au scopul de a asigura respectarea unor norme procedurale esențiale, care garantează un proces corect și eficient (Tabacu, 2019, p. 350).

Motivarea recursului

Motivarea recursului este o obligație procedurală deosebit de importantă, ce vizează clarificarea temeiurilor de nelegalitate invocate de recurent. Conform art. 487 alin. (1) din NCPC, recursul trebuie să fie motivat prin însăși cererea de recurs, cu excepția cazurilor reglementate de art. 470 alin. (5), care sunt aplicabile și în recurs. Legea prevede, de regulă, un singur termen atât pentru declararea recursului, cât și pentru motivarea acestuia, ceea ce impune părților o gestionare atentă a termenelor (Ciobanu, 2013, pp. 1340-1387).

Motivarea recursului trebuie să se realizeze în cadrul cererii, cu excepția situațiilor în care există termene distincte pentru motivare și exercitarea recursului. Astfel, recursul poate fi formulat fie în termenul de recurs, fie într-un termen ulterior, în funcție de momentul de la care începe să curgă termenul de recurs (de la comunicare sau de la pronunțare). Indiferent de situație, motivarea trebuie să fie depusă în termenul legal, iar în cazul în care aceasta nu este realizată corespunzător sau nu este depusă la timp, recursul va fi considerat nul (Leș, 2015, p. 71).

Este esențial ca motivarea să fie clară și detaliată, evidențiind greșelile imputate instanței și încadrarea acestora în motivele de nelegalitate prevăzute de art. 488 NCPC. Legea impune ca motivele de recurs să fie invocate doar în condițiile în care acestea nu au fost deja invocate în apel sau au fost respinse de instanța de apel. În acest sens, recursul nu poate deveni o oportunitate de a reexamina aspecte deja discutate în apel, ci doar de a adresa erori grave de drept sau de procedură.

5. Concluzii

Recursul este o instituție juridică esențială în dreptul românesc, având un rol fundamental în asigurarea respectării legalității și uniformizării jurisprudenței în cadrul sistemului judiciar. De-a lungul evoluției sale istorice, recursul a suferit numeroase transformări, adaptându-se la schimbările din legislația română și la nevoile unui sistem de justiție modern. Noul Cod de procedură civilă a consolidat această cale de atac, asigurându-i un caracter extraordinar și subliniind importanța acestuia în protecția drepturilor fundamentale ale părților și în menținerea integrității sistemului judiciar.

Fiecare formă de recurs are un rol important în cadrul sistemului de justiție românesc, iar utilizarea corectă a acestora contribuie la asigurarea unui proces echitabil și la menținerea unității jurisprudențiale. Recursul principal, incident și provocat sunt forme distincte, fiecare cu scopuri și proceduri specifice, menite să garanteze protecția drepturilor și intereselor părților implicate într-un litigiu. Ele asigură, astfel, un echilibru între eficiența procesului și corectitudinea soluțiilor pronunțate de instanțele inferioare.

Deși este o cale extraordinară de atac, recursul este supus unor condiții precise care reglementează hotărârile ce pot fi atacate, părțile ce pot exercita această cale de atac și termenele de exercitare. În acest context, reglementările din Codul de procedură civilă urmăresc să echilibreze accesul la justiție cu eficiența procesului, limitând, pe de o parte, numărul de recursuri, iar pe de altă parte, protejând drepturile părților și promovând o jurisprudență unitară.

Respectarea condițiilor de formă contribuie la eficiența sistemului judiciar, asigurându-se astfel că recursul este tratat cu seriozitate și că deciziile judecătorești sunt revizuite corect. De asemenea, sancțiunile prevăzute pentru nerespectarea acestor condiții subliniază importanța unui respect strict al procedurii, care nu poate fi subminat prin omisiuni sau erori procedurale.

6. Bibliography

(2013). Retrieved from Recursul în NCPC. Noțiuni, natură juridică și trăsături caracteristice. Aspecte generale/ Appeal in the NCPC. Concept, legal nature and characteristic features. General aspects: www.juridice.ro

Boroi, G. (2013). *Noul Cod de procedură civilă, Comentariu pe articole, vol. I, art. 1-526/ New Code of Civil Procedure, Commentary on Articles, vol. I, art. 1-526*. Bucharest: Hamangiu.

Boroi, G., & Stancu, M. (2017). *Drept procesual civil/ Civil procedural law*. Bucharest: Hamangiu.

Briciu, T., Stancu, M., Dinu, C., Zidaru, G.-L., & Pop, P. (2019). *Comentarii asupra modificării noului Cod de procedură civilă prin Legea nr.310/2018. Între dorința de funcționalitate și tendința de restaurație/Comments on the amendment of the new Civil Procedure Code by Law no. 310/2018. Between the desire for functionality and the trend of restoration*. www.juridice.ro.

Cădere, V. (1928). *Tratat de procedură civilă/Civil Procedure Treaty*. Bucharest: Ed. Cultura Națională.

Ciobanu, V. M. (2013). *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat/ The new Civil Procedure Code commented and annotated (coord. V.M. Ciobanu, M. Nicolae), Vol. II.* Bucharest: Universul Juridic.

Ciurea, A., & Varga, I. (2020). *Fișe de procedură civilă, Ediția a VII-a, revizuită și completată/ Civil Procedure Sheets, 7th Edition, revised and supplemented.* Bucharest: Universul Juridic.

Curtea de apel Craiova/Craiova Court of Appeal. (2018). Retrieved from Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 1474/2018 din 17 aprilie 2018/Administrative and Fiscal Litigation Section, Decision No. 1474/2018 of April 17, 2018: www.rolii.ro

Deleanu, I. (2010). *Tratat de procedură civilă/ Civil Procedure Treaty, Vol. 1*. Bucharest: Ed. Wolters Kluwer.

Deleanu, I. (2013). *Tratat de procedură civilă/ Civil Procedure Treaty, Vol. II.* Bucharest: Universul Juridic.

Dobre, A. (2011). *Elemente de ordin istoric privind recursul în procesul civil român*. www.juridice.ro.

Înalta Curte de Casație și Justiție/High Court of Cassation and Justice. (2019, 05 22). Retrieved from Secția a-II-a civilă, Decizia nr. 622/2019 din 22 martie 2019/ Second Civil Section, Decision no. 622/2019 of March 22, 2019,: www.scj.ro

Înalta Curte de Casație și Justiție/High Court of Cassation and Justice. (2020). Retrieved from Secția a II-a civilă, Decizia nr. 2004/2020 din 20 octombrie 2020/Second Civil Section, Decision No. 2004/2020 of October 20, 2020: www.scj.ro

Leș, I. (2001). *Tratat de drept procesual civil/Civil procedural law treaty*. ALL BECK.

Leș, I. (2015). *Tratat de drept procesual civil/Civil procedural law treaty, Vol. II*. Universul Juridic.

Lohănel, M. (2011). *Recursul în procesul civil/ Appeal in civil proceedings*. Bucharest: Hamangiu.

Spinei, S. (2008). *Recursul în procesul civil/ Appeal in civil proceedings*. Bucharest: Hamangiu.

Spinei, S. (2013). *Reglementarea căilor de atac în dreptul procesual civil/Regulation of appeals in civil procedural law*. Bucharest: Universul Juridic,.

Tabacu, A. (2019). *Drept procesual civil, Ediția a II-a, Legislație internă și internațională, Doctrină și jurisprudență/ Civil Procedural Law, 2nd Edition, Domestic and International Legislation, Doctrine and Jurisprudence*. Bucharest: Universul Juridic.

Tăbârcă, M. (2017). *Drept procesual civil, Ediția a II-a, Vol. III, Căile de atac, Procedurile speciale/ Civil procedural law, 2nd Edition, Vol. III, Appeals, Special procedures*. Bucharest: Solomon.

Tribunalul București/Bucharest Court. (2020, 06 30). Retrieved from Secția a VI-a civilă, Decizia nr. 51R/2020 din 30 iunie 2020/6th Civil Section, Decision no. 51R/2020 of June 30, 2020: www.rolii.ro

Zidaru, V., & Nicolae, M. (2013). *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat, vol. I, art. 1-526/ The New Code of Civil Procedure commented and annotated, vol. I, art. 1-526*. Bucharest: Universul Juridic.